

EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNTA

Viite: Hallituksen esitys HE 29/2015 vp

TUOMIOISTUINMAKSUJEN UUDISTAMINEN

Lakivaliokunnan pyytämänä lausuntona tuomioistuinmaksujen uudistamista tarkoittavasta hallituksen esityksestä HE 29/2015 työtuomioistuin lausuu kunnioittavasti seuraavan.

Työtuomioistuimen käsityksen mukaan esitys perustuu kannatettaviin tavoitteisiin, ja myös ehdotetut muutokset, kuten oikeudenkäyntimaksujen tasot, ovat yleisesti ottaen perusteltuja. Ehdotetut maksujen korotukset ovat sopivasti mitoitettuja niin, etteivät ne kuitenkaan vaaranna olennaisia oikeusturvaintressejä.

Oikeudenkäyntimaksuksi työtuomioistuimessa ehdotetaan 2 000 euroa. Tämä maksutaso on perusteltu, kun otetaan huomioon, että valtaosassa tapauksista kantajina ja vastaajina ovat työnantaja- ja työntekijäjärjestöt sekä työmarkkinalaitokset. Asianosaisten oikeussuojatarpeiden toteutumiselle korotettukaan maksu ei käytännössä muodostuisi esteeksi. Näin voidaan arvioida siitä huolimatta, että samat valtakunnalliset työmarkkinaosapuolet esiintyvät vuosittain useiden juttujen vireillepanijoina (vuonna 2014 kärjessä oli Teknologiateollisuus ry 31:lla kanteella, ja useat muutkin liitot nostivat kymmenkunta juttua).

Kuten lakiehdotuksen perusteluissa todetaan, kollektiivisopimusten tulkintaa koskevista jutuista voitetaan ja hävitään suurin piirtein puolet ja puolet, joten oikeudenkäyntimaksutkin osana oikeudenkäyntikuluja jakautuvat melko tasaisesti. Poikkeuksena ovat työrauhajutut, joissa kantajana ja myös jutun voittaneena osapuolena on lähes aina työnantajaliitto. Tyypillisessä tapauksessa paikallinen ammattiosasto on se, jonka maksettavaksi tuomitaan sekä hyvityssakko että kantajan oikeudenkäyntikulut. Kun ammattiosastojen kohdalla hyvityssakot ovat karkeasti 2 000 - 4 000 euron luokkaa, hyvityssakon lisäksi maksettavaksi tuleva 2 000 euron oikeudenkäyntimaksu vaikuttaa tosiasiallisesti myös työrauhavelvollisuuden rikkomisen tuntuvana lisäsanktiona. Myös ammattiosastojen joukossa on monia, jotka ovat vuoden aikana useita kertoja tuomiolla.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Telefax	Sähköposti
Radanrakentajantie 5 00520 Helsinki	00140 Helsinki	010 36 43350	010 36 43359	tyotuomioistuin@oikeus.fi

05.10.15

Lakiehdotusta perustellaan paitsi taloudellisilla näkökohdilla, myös ohjausvaikutuksella, joka kohdistuu asioiden potentiaaliin vireillepanijoihin. On todettava, ettei työtuomioistuinprosessiin kuitenkaan liity tarvetta karsia turhia oikeudenkäyntejä. Suurin osa työ- ja virkaehtosopimusten tulkintaerimielisyyksistä ratkaistaan paikallisissa tai viimeistään sopimukseen osallisten välisissä erimielisyysneuvotteluissa. Tuomioistuinkäsittelyyn ohjautuvat vain vaikeimmat tulkintakysymykset, joihin asianosaisilla on todellinen, yleensä molemminpuolinen tarve saada tuomioistuimen ratkaisu.

Niissä harvinaisissa tapauksissa, joissa kantajana on yksityinen henkilö niin sanotun toissijaisen kanneoikeutensa nojalla, ehdotettu 500 euron oikeudenkäyntimaksu on perusteltu ja vastaa käräjäoikeuksiin ehdotettua laajojen riita-asioiden maksutasoa. Lakiehdotuksen 8 §:n 1 momentin 6 kohdassa oleva säännös työsuojeluvaltuutettua koskevasta maksuvapautuksesta on myös aiheellinen säännöksen perusteluissa esitetyistä syistä.

Presidentti

Jorma Saloheimo